

УДК 330.341.1(477)

Головатюк В.М.,

д.е.н., с.н.с.

ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу
та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України»,
м.Київ

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ: ІННОВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Досліджуються особливості інноваційного розвитку української економіки в контексті її інтеграції в європейське транснаціональне соціально-економічне середовище на основі матеріалів моніторингу індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI) Всесвітнього економічного форуму.

Ключові слова: *інноваційний розвиток, інвестиційна привабливість, науково-інноваційна політика, соціально-економічне середовище, моніторинг, глобальний індекс конкурентоспроможності, фактор-складова, потенціал.*

Постановка проблеми. В сучасному глобалізованому світі проблема інноваційного економічного розвитку стає дедалі вагомішою. Її актуальність посилена, зокрема, і світовою кризою 2008-2009 рр. Виключно внутрішні ресурси вже не можуть забезпечувати конкурентоспроможний розвиток науково-інноваційного потенціалу національних економік, про що засвідчують особливості науково-технологічної та інноваційної політики (НТІ політики) економічно розвинених країн. Інноваційна модель розвитку без активної міжнародної співпраці та інтеграції неможлива.

Пріоритетом української політики є інтеграція в Європейський Союз. У цьому контексті важливо розглянути особливості розвитку науково-інноваційного потенціалу української економіки та економік ЄС у спільному соціально-економічному вимірі, щоб знайти вузькі місця його зростання й на цій основі оптимізувати механізми інтеграції в європейське транснаціональне соціально-економічне середовище, адаптувавши відповідним чином національну інноваційну політику. Фактично це означає необхідність якісно нової державної інноваційної політики, яка буде більш адекватною відповідним європейським вимірам та сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості національної науково-інноваційної сфери.

Наразі сучасна національна державна інноваційна політика має враховувати певні ключові прагнення європейської спільноти, задекларовані стратегією ЄС «Європа 2020» та програмою «Горизонт –

2020». Серед її пріоритетних напрямів, зокрема, визначено прагнення зробити Європу більш привабливою для наукової діяльності й вкладення інвестицій у наукові дослідження та інновації, що відповідає ініціативі ЄС щодо створення Інноваційного Союзу [1]. Таким чином, логічно було б розглянути проблему розвитку науково-інноваційної сфери української економіки та економік ЄС у контексті концепції інвестиційної привабливості.

Зарубіжні [2, 3] та вітчизняні публікації [4, 5] засвідчують, що проблема інвестиційної привабливості інноваційної сфери продовжує залишатись актуальною для всебічного вивчення та осмислення її ролі в сучасних умовах економічного розвитку.

Метою дослідження є вивчення особливостей інвестиційної привабливості інноваційної сфери української економіки в контексті інноваційного розвитку економік країн-членів ЄС на сучасному етапі.

Соціально-економічним умовам інноваційного розвитку української економіки постійно приділялась увага влади ще з перших років незалежності. Вже в лютому 1992 р. Постановою Кабінету Міністрів України № 77 був створений Державний інноваційний фонд [6]. Необхідність забезпечення «умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу» була задекларована серед основних принципів державної інноваційної політики [7]. Тим не менше, рівень інноваційності та конкурентоспроможності української економіки суттєво поступається рівню інноваційного розвитку провідних європейських та інших держав світу. Про це, зокрема, засвідчують матеріали моніторингу індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI) країн світу Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) [8¹].

Вибір означеного моніторингу для аналізу інноваційності української економіки та економік країн-членів ЄС обумовлений, по-перше, тим, що методологія обрахунку індексу GCI передбачає визначення конкурентоспроможності країни в залежності від рівня інноваційності її економіки, для чого використовується субіндекс «фактори розвитку та інноваційного потенціалу». За методологією GCI всі досліджувані країни класифікуються 5 групами стадій розвитку.

З 2012 р. українська економіка класифікується третьою групою (друга стадія розвитку) країн, орієнтованих на ефективність. До неї входять економіки, ВВП яких на одну особу населення належить сегменту 3000–8999 дол. США (ваговий коефіцієнт субіндексу «фактори розвитку та інноваційного потенціалу» – 10%).

¹ У світовій практиці існують й інші підходи щодо визначення конкурентоспроможності країн. Наприклад, рейтинг конкурентоспроможності країн світу, що готується Інститутом менеджменту (Institute of Management Development, Лозанна, Швейцарія). За цим рейтингом Україна в 2015 р. зайняла 60 місце із 61 можливих, набравши 41,986 бала із 100 можливих. У аналогічному рейтингу 2014 р. Україна займала 49 позицію із 60 можливих, набравши 50,872 бала із 100 можливих [9].

По-друге (за М. Портером, Д. Саксом та Д. МакАртуром [10]), інструментарій GCI створює можливості для удосконалення макроекономічної та інноваційної політики національних економік і забезпечення, за рахунок цього, їм високих темпів безперервного економічного зростання.

«Загальним призначенням індексу зростання конкурентоспроможності (GCI), – зазначають Д. МакАртур і Д. Сакс, – є вимірювання потенціалу національної економіки для досягнення стійкого економічного зростання в середньостроковій перспективі, контролюючи (скануючи – В.Г.) поточний рівень її економічного розвитку» [11, с. 32]. «Метою GCI є виявлення важливих факторів економічного зростання приблизно на п'ятирічну перспективу». Досягається означене «дослідженням того, якою мірою GCI допомагає моделі зростання в недавньому минулому екстраполювати її і в майбутнє» [11, с. 35].

Так, Україна за матеріалами Всесвітнього економічного форуму 2015–2016 рр. за загальною оцінкою індексу глобальної конкурентоспроможності мала 79 ранг із 140 країн (4,03 бала із 7 можливих) [табл. 1]. Окремо за субіндексом «фактори розвитку та інноваційного потенціалу», за яким безпосередньо оцінюється інноваційність економік світу мала значно кращу оцінку – 72 ранг (3,55 бала).

Таблиця 1

Динаміка рейтингу України в індексі глобальної конкурентоспроможності (GCI)

Всесвітнього економічного форуму (фактор-складові)

Моніторинг	2009-10		2010-11		2011-12		2012-13		2013-14		2014-15		2015-16	
	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Число країн	133		139		142		144		148		144		140	
Індекс GCI	82	3,95	89	3,90	82	4,00	73	4,14	84	4,05	76	4,14	79	4,03
1.Субіндекс «базові вимоги»	94	3,96	102	3,92	98	4,18	79	4,35	91	4,27	87	4,36	101	4,08
1.Інституції	120	3,10	134	2,96	131	2,98	132	3,13	137	2,99	130	2,98	130	3,07
2.Інфраструктура	78	3,39	68	3,83	71	3,87	65	4,10	68	4,07	68	4,16	69	4,07
3.Макроекономічне середовище	106	3,96	132	3,2	112	4,21	90	4,4	107	4,2	105	4,14	134	3,12
4.Охорона здоров'я та початкова освіта	68	5,41	67	5,7	74	5,64	62	5,78	62	5,84	43	6,14	45	6,06
2.Субіндекс «підсилювачі ефективності»	68	4,05	72	3,98	74	4	65	4,11	71	4,01	67	4,11	65	4,09
5.Вища освіта та професійна підготовка	46	4,38	46	4,61	51	4,58	47	4,7	43	4,75	40	4,93	34	5,03

Продовження таблиці 1

6.Ефективність ринку товарів	109	3,74	129	3,53	129	3,58	117	3,82	124	3,81	112	3,99	106	4,02
7.Ефективність ринку праці	49	4,57	54	4,54	61	4,44	62	4,44	84	4,18	80	4,12	56	4,33
8.Рівень розвитку фінансового ринку	106	3,56	119	3,31	116	3,39	114	3,52	117	3,46	107	3,54	121	3,18
9.Технологічна готовність	80	3,37	83	3,37	82	3,47	81	3,6	94	3,28	85	3,5	86	3,45
10.Розмір ринку	29	4,67	38	4,53	38	4,54	38	4,6	38	4,6	38	4,58	45	4,54
3.Субіндекс «фактори розвитку та інноваційного потенціалу»	80	3,42	88	3,3	93	3,29	79	3,43	95	3,36	92	3,41	72	3,55
11.Рівень розвитку бізнесу	91	3,63	100	3,48	103	3,48	91	3,7	97	3,68	99	3,66	91	3,70
12.Інновації	62	3,21	63	3,11	74	3,11	71	3,16	93	3,03	81	3,16	54	3,41

Джерело. Розроблено автором за: Global Competitiveness Report 2009–16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.weforum.org/gcr.

У порівнянні з рейтингом 2014–15 рр. позиції української економіки дещо погіршились (на 3 пункта, табл. 2). У ньому Україна займала 76 місце із 144 країн (4,14 бала). Проте, за субіндексом «фактори розвитку та інноваційного потенціалу» має кращі позиції, ніж у 2014–2015 рр. – 72 місце (покращання на 20 пунктів), 3,55 бала (покращання на 0,14 пункта). У рейтингу ж за 2013–14 рр. українська економіка посідала 84 місце із 148 країн (4,05 бала), а за субіндексом «фактори розвитку та інноваційного потенціалу» займала 95 місце (3,36 бала).

Таблиця 2

Рейтинг України в індексі глобальної конкурентоспроможності (GCI)

Всесвітнього економічного форуму за 2015–16 рр. у порівнянні з попередніми роками (фактор-складові)

Моніторинг	15-16/14-15 краще/ гірше		15-16/13-14 краще/ гірше		15-16/12-13 краще/ гірше		15-16/11-12 краще/ гірше		15-16/10-11 краще/ гірше		15-16/09-10 краще/ гірше	
	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал	Ранг	Бал
Показники, роки	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1												
Індекс GCI	-3	-0,11	5	-0,02	-6	-0,11	3	0,03	10	0,13	3	0,08
1.Субіндекс «базові вимоги»	-14	-0,28	-10	-0,19	-22	-0,27	-3	-0,10	1	0,16	-7	0,12

Продовження таблиці 2

1.Інституції	0	0,09	7	0,08	2	-0,06	1	0,09	4	0,11	-10	-0,03
2.Інфраструктура	-1	-0,09	-1	0,00	-4	-0,03	2	0,20	-1	0,24	9	0,68
3.Макроекономічне середовище	-29	-1,02	-27	-1,08	-44	-1,28	-22	-1,09	-2	-0,08	-28	-0,84
4.Охорона здоров'я та початкова освіта	-2	-0,08	17	0,22	17	0,28	29	0,42	22	0,36	23	0,65
2.Субіндекс «підсилювачі ефективності»	2	-0,02	6	0,08	0	-0,02	9	0,09	7	0,11	3	0,04
5.Вища освіта та професійна підготовка	6	0,10	9	0,28	13	0,33	17	0,45	12	0,42	12	0,65
6.Ефективність ринку товарів	6	0,03	18	0,21	11	0,20	23	0,44	23	0,49	3	0,28
7.Ефективність ринку праці	24	0,21	28	0,15	6	-0,11	5	-0,11	-2	-0,21	-7	-0,24
8.Рівень розвитку фінансового ринку	-14	-0,36	-4	-0,28	-7	-0,34	-5	-0,21	-2	-0,13	-15	-0,38
9.Технологічна готовність	-1	-0,05	8	0,17	-5	-0,15	-4	-0,02	-3	0,08	-6	0,08
10.Розмір ринку	-7	-0,04	-7	-0,06	-7	-0,06	-7	0,00	-7	0,01	-16	-0,13
3.Субіндекс «фактори розвитку та інноваційного потенціалу»	20	0,14	23	0,19	7	0,12	21	0,26	16	0,25	8	0,13
11.Рівень розвитку бізнесу	8	0,04	6	0,02	0	0,00	12	0,22	9	0,22	0	0,07
12.Інновації	27	0,25	39	0,38	17	0,25	20	0,30	9	0,30	8	0,20

Джерело. Розроблено автором за: Global Competitiveness Report 2009–16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.weforum.org/gcr.

Отже, у короткостроковому періоді (2013-16 рр.) ранг України за індексом GCI покращився на 5 пунктів, а бальна оцінка погіршилась на 0,02 пункта.

Якщо простежити динаміку змін індексу глобальної конкурентоспроможності України впродовж 2011-2016 рр. (враховується, що методологія GCI розрахована на оцінки соціально-економічних середовищ країн у середньостроковій перспективі), можна виявити, що його бальна оцінка покращилась на 0,03 пункта (з 4,0 до 4,03 бала. За цей же період покращився на 3 пункти і ранг України за індексом GCI (з 82 до 79 рангу).

Тому можна вважати, що в межах концептуальних положень обрахунку індексу глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму простежується, певною мірою, тенденція на покращання інноваційно-інвестиційної привабливості соціально-

економічного середовища української економіки.

Загалом аналіз даних п'ятирічного періоду з 2011 р. по 2016 р. засвідчує, що привабливість українського соціально-економічного середовища покращилась за більшістю оцінок фактор-складових індексу GCI, як за рангом, так і за балами. Як за величиною рангу, так і за бальною оцінкою вона погіршилася лише за чотирма із 12 фактор-складових означеного індексу. Так, за «макроекономічним середовищем» ранг погіршився на 22 пункта, «рівнем розвитку фінансового ринку» на 5 пунктів, «технологічною готовністю» економіки на 4 пункта і за фактор-складовою «розмір ринку» на 7 пунктів. Бальні оцінки погіршилися за «макроекономічним середовищем» на 1,09 пункта, «ефективністю ринку праці» на 0,11 пункта, «рівнем розвитку фінансового ринку» на 0,21 пункта і за «технологічною готовністю» економіки на 0,02 пункта. Решта оцінок, як за рангом, так і балами за означений період покращилися.

Слід звернути увагу і на таку методологічну особливість індексу GCI, коли погіршення оцінок фактор-складової за рангом (балами) не означає одночасного погіршення за нею і бальних оцінок (рангу), хоча і не виключає такої можливості. Означене ускладнює розробку пропорційних моделей аналізу динаміки соціально-економічного середовища за цими чинниками. Дані табл. 1 і 2, зокрема, засвідчують, що за «макроекономічним середовищем», «рівнем розвитку фінансового ринку» та «технологічною готовністю» економіки впродовж 2011-2015 рр. оцінки українського соціально-економічного середовища погіршилися одночасно і за рангом і за балами. За «ефективністю ринку праці» величина рангу покращилась на 3 пунктів, а бальна оцінка індексу GCI погіршилась на 0,11 пункта. За чинником «розмір ринку» ранг погіршився на 7 пунктів, а бальна оцінка залишилась без змін.

При порівнянні даних GCI у короткостроковому періоді (даних 2015–16 рр. з даними 2014–15 рр.), можна виявити приблизно ту ж ситуацію, що була характерною для п'ятирічного періоду. Вона полягає в тому, що, як за величиною рангу, так і бальними оцінками погіршилися 6 із 12 оцінок фактор-складових індексу глобальної конкурентоспроможності.

Що стосується субіндексу «фактори розвитку та інноваційного потенціалу», то ранг за ним покращився на 20 пунктів, а відповідна бальна оцінка – на 0,14 пункту. Для середньострокового періоду теж є характерним покращання означеного субіндексу: його ранг покращився на 21 пункт, а бальна оцінка – на 0,26 пункта.

Характерним є покращання оцінок і фактор-складових субіндексу «фактори розвитку та інноваційного потенціалу». Так, у короткостроковому періоді ранг фактор-складової «рівень розвитку бізнесу» покращився на 8 пунктів (бальна оцінка покращилась на 0,04 пункта), а ранг фактор-складової «інновації» покращився на 27 пунктів

(бальна оцінка покращилася на 0,25 пункта). У середньостроковому періоді ранг фактор-складової «рівень розвитку бізнесу» покращився на 12 пунктів (бальна оцінка покращилася на 0,22 пункта), а ранг фактор-складової «інновації» покращився на 20 пунктів (бальна оцінка покращилася на 0,30 пункта).

Враховуючи особливості динаміки оцінок 12 фактор-складових GCI у короткостроковому періоді (порівняння даних 2015–16 рр. з даними за 2014–15 рр.) та середньостроковому періоді (порівняння даних 2015–16 рр. з даними за 2011–12 рр.), можна припустити, що енергія української економіки останніми роками була спрямована, хоча і на малопомітну, але все-таки тенденцію до поліпшення своєї інвестиційної привабливості й, відповідно, конкурентоспроможності. Аналогічна ж тенденція характерна й стосовно субіндексу «фактори розвитку та інноваційного потенціалу».

У цьому контексті доцільно звернути увагу, що, як у короткостроковому, так і середньостроковому періоді погіршувалися оцінки «технологічної готовності» української економіки. Це засвідчує ту обставину, що фактично науково-інноваційна сфера України функціонує мало ефективно й мало привабливо, а тому слабо сприяє покращанню інвестиційної привабливості соціально-економічного середовища за цією ознакою. За таких умов навіть географічно близьке розташування країни до економічно-розвинених країн не створює повною мірою того зиску від можливого «абсорбування» капіталу та технологій багатих економік, який міг би впливати на забезпечення відповідного зростання інноваційного потенціалу національної економіки, бо не відбувається достатньо ефективного накопичення ресурсів людського капіталу інноваційного розвитку. Він, у свою чергу, має вирішальне значення для стимулювання технологічних й організаційних інновацій, які сприяють довгостроковому економічному зростанню.

Загалом привабливість українського соціально-економічного середовища за оцінками GCI суттєво поступається провідним економікам світу. Так, до першої десятки світових технологічних лідерів у рейтингу 2015–16 рр., як і 2014–15 рр. увійшли одні й ті ж країни: Швейцарія (5,76 і 5,70 бала за загальним індексом глобальної конкурентоспроможності (1 ранг); 5,78 (1 ранг) і 5,74 (1 ранг) бала за субіндексом «фактори розвитку та інноваційного потенціалу»), Сінгапур (відповідно: 5,68 і 5,65 бала; 5,19 (11 ранг) і 5,13 (11 ранг) бала), США (відповідно: 5,61 і 5,54 бала; 5,59 (4 ранг) і 5,54 (5 ранг) бала), Німеччина (відповідно: 5,53 і 5,49 (5 ранг) бала; 5,61 (3 ранг) і 5,56 (4 ранг) бала), Нідерланди (відповідно: 5,50 і 5,45 (8 ранг) бала; 5,46 (6 ранг) і 5,41 (6 ранг) бала), Японія (відповідно: 5,47 і 5,47 бала; 5,66 (2 ранг) і 5,68 (2 ранг) бала), Гонконг (відповідно: 5,46 і 5,46 бала; 4,80 (23 ранг) і 4,75 (23 ранг) бала),

Фінляндія (відповідно: 5,45 і 5,50 (4 ранг) бала; 5,50 (5 ранг) і 5,57 (3 ранг) бала), Швеція (відповідно: 5,43 і 5,41 (10 ранг) бала; 5,45 (7 ранг) і 5,38 (7 ранг) бала), Великобританія (відповідно: 5,43 і 5,41 (9 ранг) бала; 5,28 (9 ранг) і 5,21 (8 ранг) бала). У класифікації ВЕФ усі вони є інноваційно-орієнтованими економіками.

Серед означених 10 країн технологічних лідерів – 8 економічно-розвинених економік та 2 країни, що розвиваються (класифікація Світового банку [12]). 5 із них це країни-члени ЄС: Фінляндія, Німеччина та Швеція – лідери інновацій за класифікацією Європейського інноваційного табло, Нідерланди та Великобританія – інноваційні послідовники [13]. Наведене засвідчує, що оцінки української економіки, як загалом за індексом глобальної конкурентоспроможності, так і за субіндексом «фактори розвитку та інноваційного потенціалу» відповідають далекій периферії від світових технологічних лідерів. Водночас, в європейському політикумі потенціалу інтеграційних соціально-економічних можливостей України надається вагоме значення. За оцінками Р. Проді, маючи населення з високим рівнем освіти, досвідчених інженерів програмного забезпечення, висококваліфікованих промислових робітників, а також інформаційні та високотехнологічні галузі Україна спроможна сприяти Європі трансформуватися у світовий інформаційний центр знань [14].

Підсумовуючи певною мірою наведений аналіз моніторингу індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI) упродовж 2009–2016 рр., можна переконатися, що українське соціально-економічне середовище мало тенденцію на покращення своєї інноваційно-інвестиційної привабливості. Однак, все ще залишається інноваційно-периферійним стосовно економічно-розвинених європейських економік.

Таким чином, євроінтеграційна політика України обумовлює необхідність більш ретельного вивчення сутнісних відмінностей привабливості українського соціально-економічного середовища і країн-членів ЄС та виявлення на цій основі можливого виникнення певних невизначеностей та загроз на шляху такого поступу.

Список використаних джерел

1. Communication from the Commission Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth [Electronic Resource]. – Access mode: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%200%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf> .
2. OECD Science, Technology and Industry Outlook 2014 [Electronic Resource].– Access mode: <http://ifuturo.org/documentacion/Science%20Technology%20and%20Industry%20Outlook%202014.pdf> .
3. Золотарева А.Ф. Актуальные проблемы формирования и развития инновационной экономики РФ / Золотарева А.Ф., Савина М.В.,

- Степанов А.А., Степанов И.А. – М.: АМА-ПРЕСС, 2010. – 228 с.
4. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
 5. Федулова Л.І. Технологічна політика: глобальний контекст та українська практика : монографія / Л.І. Федулова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 844 с.
 6. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.1992 № 77 «Про створення Державного інноваційного фонду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndipzir.org.ua/> .
 7. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV / ВВР України, 2002, № 36, ст. 266 / остання редакція від 05.12.2012 р.
 8. Global Competitiveness Report 2015–16 [Electronic Resource]. – Access mode: <http://www3.weforum.org/gcr> .
 9. The 2015 IMD World Competitiveness Scoreboard [Electronic Resource]. – Access mode: <http://www.imd.org/uupload/imd.website/wcc/scoreboard.pdf>.
 10. Porter M. E., Sachs J. D., McArthur J. W. Executive Summary: Competitiveness and Stages of Economic Development [Electronic Resource]. / Porter M. E., Sachs J. D., McArthur J. W. – Access mode: http://www.weforum.org/pdf/Gcr/GCR_01_02_Executive_Summary.pdf .
 11. McArthur J. W., Sachs J. D. The Growth Competitiveness Index: Measuring Technological Advancement and Stages of Development [Electronic Resource]. / McArthur J. W., Sachs J. D. – Access mode: http://earth.columbia.edu/sitefiles/file/Sachs%20Writing/2002/WorldEconomicForum_2001-2002_GlobalCompetitivenessReport2001-2002_GrowthCompetitivenessIndex.pdf .
 12. World Investment Report 2014 [Electronic Resource]. – Access mode: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2014_en.pdf .
 13. Innovation Union Scoreboard 2015 [Electronic Resource]. – Access mode: http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards/index_en.htm .
 14. Prodi R. EU should welcome Ukraine as a partner for Europe's own good [Electronic Resource]. / Prodi R. – Access mode: <http://www.csmonitor.com/Commentary/Opinion/2013/0402/EU-should-welcome-Ukraine-as-a-partner-for-Europe-s-own-good> .

Summary: The features innovative development of Ukrainian economy in the context of integration into the European transnational social and economic environment on the basis of monitoring the Global Competitiveness Index (GCI) of the World Economic Forum.

Key words: innovative development, investment attraction, research and innovation policy, socio-economic environment, monitoring, global competitiveness index, factor component capacity.